7. številka. Trst, v sredo 9. januvarija 1901. Tečaj XXVI

„Edinost"
izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:
za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon štv. 876.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost" za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posiana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia štv. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo štv. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konsorcij lista „Edinost". Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost" v Trstu.

Volilci II. kolegija!

Dne 11. t. m. ste poklicani, da si izberete poslanca za državni zbor.

Podpisani odbor za takrat ni mogel postaviti posebnega kandidata, ker sta nenadnost volitev in preobilost narodnega dela z ljudskim štetjem ter tri volitve v V. in III. kuriji zaprečili za uspešno manifestacijo potrebno organizacijo.

Za to naj blagovolijo volilci odločiti se za enega ali drugega ponujanih kandidatov, in sicer za tistega, kateri po svoji preteklosti in po svojem programu bolj odgovarja splošnim koristim in od katerega smejo pričakovati, da ne bo sovražen našim narodnim interesom.

Posebno pa prosimo slovansko volilce, naj nikar ne glasujejo za posebnega slovenskega kandidata, ker, ako ne združimo vseh naših glasov na takega kandidata, imamo od svojega nastopa le moralno škodo.

Centralni volilni odbor.

Glasovi o ožji volitvi
dne 6. januvarja 1900.

(Dalje.)

»Hrvatska« piše: Borba je bila za italijanaše obupna v pravem zmislu te besede. Ni ga sredstva, katerega Italijani ne bi bili upotrebili, da prerinejo svojega kandidata in da ne prodre slovenski kandidat. Irredenta je napela vse svoje umne, patrijotiške, novinarske in denarne sile, da s to zmago pokaže pred svetom italijanstvo Trsta, in sosebno pred majko Italijo, ki je se svojo največo pozornostjo spremljala to borbo. Dosti je bilo čitati italijanski irredentistiški list »Il Piccolo«, židovski organ, kako roti in zaklinja, kako cvili in kriči, kako opominja in grozi, da se vsi irredentisti zberejo kakor jeden, da glasujejo za irredentista Hortisa. Iz vsake vrste je bilo čitati dosedaj ne vidjeni grozen strah, strah smrtnega obupa. Vsi drugi tržaški listi, ki se sicer med seboj psujejo in nazivljajo z izdajicami, so bili to pot složni v cviljenju in javkanju, v kličanju volka, v zaklinjanju na složno obrano. In združili so se prav tisti, ki sicer ne najdejo zadostno besedi, da psujejo in grdé jeden drugega ter uporabljajo ves frazerij, da sikajo srd srca eden na drugega. Vsi Dompierijevci so kakor eden glasovali za Hortisa. Temu nasprotno so se socijalisti vzdržali glasovanja (??? Ur.), da-si so se nekateri nadejali, da bodo socijalisti glasovali za Rybářa, odločivši se za poštenejega, delavnejega, ki se je sam izrazil prijaznega ljudstvu in delavcu ter *opravičenim zahtevam socijalistov!*

No, mi smo že davno na čistem s socijalisti, in vemo prav dobro, čegavo slepo orožje so bili oni, in da se bo to orožje ob vsaki priliki rabilo proti slovanstvu v obče in proti hrvatstvu in slovenstvu še posebe. Socijalisti so se navidezno nepristranski vzdržali glasovanja, *ali oni so dobro vedeli, da bodo Dompierijevci glasovali za Hortisa, in tako so socijalisti se svojim vedenjem indirektno pomogli italijanskemu kandidatu do zmage nad slovensko-hrvatskim kandidatom.*

No, ako se je kedaj katera zmaga mogla imenovati Pyrhova zmaga, je to gotovo včerajšnja italijanska zmaga v Trstu. Naši so se držali — moramo pripoznati njim na čast — junaški, patrijotiški, složno, neustrašljivo, pred besnim irredentizmom, ki je grozil tako, da je moralo biti celó vojaštvo konsignirano. Vse, kar je hrvatskega iz Dalmacije in drugih hrvatskih pokrajin, vse, kar je slovenskega v Trstu, vse je včeraj glasovalo — ako ni bilo zadržano po bolezni — za dra. Rybářa.

Omenivši brzojavko, katero je rečeni list vdobil, pravi, da se ta brzojavka ne glasi kakor poraz, ampak kakor zmaga. Čeprav ima Hortis mandat v rokah, so Italijani vendar potrti, poraženi. Saj vidijo, da slovenski element raste, da se krepi, da postaja zavedneji in složneji, a to pomenja, da bo o prihodnjih volitvah laglja stvar. Ta brzojavka, ki takim navdušenjem slavi vedenje in duševno razpoloženje naših, pomenja mnogo, pomenja, da se bodo odslej drugačnim srcem in odločnostjo pobijale irredentistiške bahatosti, nego so se doslej . . .!

* * *

»Obzor« piše: Ob žalosti, ki nam jo je prinesel vspeh volitev v Istri, ob nepovoljnem utisu, ki ga dela medsebojna slovenska borba, *nam je rezultat glasovanja v Trstu v pravo tolažbo.* Dr. Rybář, slovenski kandidat, je dobil 8415 glasov. S tem sicer ni bil izvoljen, ali to število priča sijajno o tem, kako se v Trstu razvija narodna slovenska zavest. To število je jamstvo za vspeh v bodočnosti. To število izrečno pobija bajko, da je Trst izključno italijansko mesto. Irredentovski kandidat niti v ožji volitvi ni dobil tisto število glasov, kakor jih je dobil pred tremi leti. Včeraj jih je dobil 4 tisoč manje, nego leta 1897. Hortis je včeraj zmagal z glasovi Dompierijevcev. Kako je prišlo, da so mu ti poslednji dali glasove, pod kakimi pogoji se je to zgodilo — to nam ni znano dosedaj. Utegne biti tako, da je v odločilnem trenotku iz njih spregovorilo njihovo italijansko čutstvo, pa so pozabili na vse ono, kar so oni sami zadnje čase pisali o Hortisu. Morda je na njih vplivala tudi neka izjava Dompierijeva v nekem milanskem listu, da on ne bi vsprejel mandata, tudi če bi bil izvoljen. Morda so vplivali nanje tudi še drugi razlogi.

Vsakako moramo poštevati, da so Dompierijevci glasovali za Hortisa, da so se socijalisti vzdržali volitve (??? Ured.); potem smo uverjeni, da je onih 8415 glasov, ki jih je dobil slovenski kandidat, *toliko čistih slovenskih in hrvatskih glasov.* Kje je potem italijanstvo Trsta?! Ako bodo Slovenci jutri ponovno zahtevali jedno slovensko ljudsko šolo, s kakim obrazom bodo Italijani odgovarjali, da v tržaškem mestu ni Slovencev?! In ako bodo vnovič odgovarjali tako, kakim srcem bi ostala vlada s prekrižanimi rokami?!

Včerajšnje številke kažejo jasno, da bi bil Trst kmalu naš, ako bi vlada zapustila irredentiste, ako bi preprečila krivice municipija in bi hotela le, da se vrši zakon. V tem pogledu je vspeh včerajšnjega glasovanja *za nas dogodek največe važnosti, a za naše brate Slovence v Trstu ne more ostati brez ugodnih posledic.* Glavna zasluga na tem vspehu gre političnemu društvu »Edinost« in njega glasilu, ter rodoljubom Gregorinu, Mandiću in drugim, ki so mu na čelu. Oni so razvili nenavadno delavnost in to delavnost so razvili v pravi smeri.

Dobro so pogodili v izberi kandidata, kajti očevidno je, da je do vspeha pripomoglo tudi obče spoštovanje, ki je uživa ta kandidat. Sedaj treba tržaškim in istrskim rodoljubom razmišljati, da-li bi ne bilo primerno, da se za Istro zasnuje podobno politično društvo in da-li ni delokrog onega v Trstu preobsežen, ker se razteza tudi na Istro. Tudi Italijani, ki imajo v Trstu dve politični društvi, imajo posebno društvo za Istro. Mi nismo poklicani, da rešimo stvar, ampak, sledeči razvoj borbe v Trstu in v Istri, smo prišli do tega, da smo sprožili to misel. (Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 9. januvarja 1901.

Državnozborske volitve. Včeraj so se vršile na več krajih volitve za kmečke občine.

Trst. Desorganizacija kamor se kaže jasno tudi o volitvah v I. kolegij. Zdaj imajo volilci izbirati izmed štirih kandidatov. Dosedanji trojici kandidatov se je pridružil še g. Cambon.

V petek bo volil II. razred. »Comitato nazionale« kandidira inženerja Mazorana, neodvisni odbor pa dež. sodišča svetnika Pederzollija.

Na Gorenjem Avstrijskem je bilo izvoljenih sedem pristašev katoliške ljudske stranke, ki tukaj ni ničesar pridobila niti zgubila.

Na Štajarskem so bili izvoljeni 4 pripadniki katoliške nemške ljudske stranke, en nemški nacijonalec, en pristaš »Bauernbunda« in trije Slovenci: Hugo vitez Berks za celjsko brežiški okraj (z 249 glasovi od 268), dr. Miroslav Ploj za ptujsko-ljutomerski okraj (z 290 glasovi proti 62) in prof. Fran Robič za mariborski okraj.

Dosedaj je katoliška ljudska stranka na Štajerskem zgubila 1 mandat.

Dne 11. t. m. bodo imeli naši štajerski bratje vroč in velepomemben dan. Vršila se bo namreč volitev poslanca iz mestne skupine Celje, katero je dosedaj zastopal nemški srditež Pommer. Za ta mandat so Slovenci postavili nasproti Pommerju svojega narodnega kandidata v osebi dra. Ivana Dečkota, odvetnika v Celju. Nemcem se jako občutno tresejo hlačice v strahu, da bi na Pommerjevo mesto no prišel Slovenec. In res so se šanse za našega kandidata obrnile mnogo na bolje, ker so vrli voditelji v Celju skrbeli za ono, kar je prvo in glavno o volitvah: za pregled in korekturo volilnih list. Z vsem priznanjem moramo še omeniti rodoljubno in plemenito postopanje g. Drag. Hribarja, ki roti svoje somišljenike-volilce, naj pozabijo na domači boj v V. kuriji ter se polnoštevilno in solidarno udeleže volitev.

Na Moravskem je bilo izvoljenih sedem Mladočehov, katoliški Čeh Hruban in 1 nemški kompromisni kandidat (Luksch v Cnojmu). V 2 slučajih so bile ožje volitve, na katerih je zmagala nemška ljudska stranka. Mladočehi so izgubili dosedaj 1 mandat, istotako krščanski socijalci.

Na Češkem so znani sledeči uspehi, (od 30) izvoljenih je: 6 nemških radikalcev, 11 Mladočehov, 6 čeških agrarcev in 7 nemških liberalcev. Mladočehi so izgubili dosedaj 5 mandatov, katere so pridobili agrarci. Nemški liberalci so izgubili 3 mandate nasproti nemškim radikalcem, a pridobili 1 od krščanskih socijalcev. Radikalni Nemci so pridobili dosedaj 3 mandate. Schönerer, Iro in Kittel so zopet izvoljeni. Izmed Mladočehov sta zopet izvoljena Edvard Gregr in Pacak. Kramář, kakor znano, ni kandidiral. V 2 slučajih treba na Češkem ožje volitve.

»Naša Sloga« o volitvi za peto kurijo na Goriškem.

Furlanski glasovi so pomogli, da je zmagal dr. Gregorčič, ker je bila desetorica glasov klerikalnih Italijanov oddana zanj. Ako so ti glasovi — kakor trdijo nekateri — bili oddani od Italijanov iz lastne volje, iz čistega prepričanja, ne da bi bil velečastiti gospod dr. Gregorčič sam, ali kateri njegovih pristašev delal na to, da jih dobi, ako ni bilo ni od njegove, ni od strani njegovih pristašev nikakega kompromisa ali obveze na škodo prava slovenskega naroda nasproti Italijanom, tedaj more dr. Gregorčič mirne duše iti na Dunaj kakor zastopnik pete kurije goriške, v kateri je Slovencev in Italijanov.

Ako pa je bil kompromis in se je dr. Gregorčič ali njegova stranka le najmanje obvezala nasproti Italijanom, da dobi njihove glasove, potem bi stali mi danes pred novim žalostnim pojavom razvoja naših strankarskih odnošajev v Primorju. To bi bil čin, katerega ne bi mogli dovolj ožigosati! Kako naj sodimo o vsem, to nam najbolje pokaže delovanje dra. Gregorčiča samega v državnem zboru.

Vesti o odstopu ministerstva Körberjevega. Včeraj je bila na tukajšnji borzi razširjena vest, da ministerstvo Körberjevo odstopi. Tudi neki moravski list hoče vedeti, da se ministerstvo ne predstavi parlamentu. Ali je Körber res že pri kraju se svojo latinščino?!

Čudo bi ne bilo, sosebno ko vidi, kako dosedaj izvršene volitve kažejo, da je on se svojo politiko umikanja pred nemškim furorjem le poslabšal položaj, ker je najradikalnejim življem odprl možnost, da se ojačeni vrnejo v državni zbor, dočim so konservativni elementi a la Dipauli ostali poraženi na volišču. Kakor se je zgodilo vladi z odpravo jezikovnih naredeb, tako se jej je zgodilo z razpustom državnega zbora: duhovi ne le da se niso pomirili, ampak so se še razvneli. Ob takih »vspehih« ne bi bilo čudo, ako bi Körber hotel prepustiti krmilo komu drugemu.

Dr. Lueger in nekateri Slovenci. Motili smo se, temeljito motili. Nič nas ni sram povedati to. Kakor ogromna večina naroda slovenskega, tako smo tudi mi radostno pozdravili pojav krščanskih socijalistov na političkim odru Avstrije. Nadejali smo se in pričakovali, da bo ta stranka res delovala v zmislu krščanske pravice, v zmislu bratstva

Volilci III. kolegija!

Naš kandidat za III. kolegiji je

Dr. Otokar Rybář

odvetnik v Trstu.

in pomirjenja med narodi. Nadeli so si ime krščanskih socijalistov. Ideja krščanstva je ideja pravice. Po pridevku »socijalistov« smo morali misliti, da hočejo delati za preosnovo človeške družbe v smeri krščanske pravice. Pred vsem pa smo se nadejali, da bo ta stranka skušala ublažiti nekrščansko nadutost, narodno nestrpnost, plemensko megalomanijo in gospodstvaželjnost, ki vladajo v — nje lastnem plemenu ter da bo tako polagoma odpravljala glavno oviro, ki zastira izgled v boljšo bodočnost in zapira pot do onega velikega cilja, po katerem hrepeni vsakdo, ki je blagega srca in ki ljubi domovino svojo, pot do — sprave med avstrijskimi narodi. Stranka krščanskih socijalistov nemških si je bila nadela naslov, v katerem je bil izražen najlepši program, najlepši zato, ker mu morejo pritrditi vsi narodi. Ali ta stranka se je že izneverila svojemu programu, še predno ga je začela izvrševati. Ves ta lepi program je imel služiti le kakor vabljiva fata morgana — z lepim programom se je tirala najgrja spekulacija. Čim smo videli to stranko na delu, čim je bila prisiljena prestopati od lepih programov do praktičnega izvajanja istih, jeli smo dvomiti, a kmalo potem smo imeli gotovost, da tej stranki, ki je s tolikim aplombom stopila na pozorišče in ki je zahtevala, da jo **vsi** narodi Avstrije pozdravijo kakor rešiteljico, da tej stranki ni bilo do druzega, nego da dobi novo mamečo zastavo, da se žnjo prerije na pozorišče in se uveljavi tam. V dokaz, da se ne motimo in da ne sodimo preostro, naj navedemo le dejstvo, da je stranka krščanskih socijalcev kmalu prijadrala v zavetišče onih nemških strank, ki nočejo n i č e s a r č u t i n i o k r š č a n s k i p r a v i c i n i o p r a v i č n i h s o c i j a l n i h r e f o r m a h! Konstatujemo, da še danes trdovratno vstraja v taboru nemške gemeinbürgschaft, te velike zarote za udušenje slovanskih plemen in za zagotovljenje nadvladja nemške manjšine. Še več moremo reči, to namreč, da se krščanski socijalisti še nekam ostentativno kažejo kakor členi tiste zarote brutalnega nasilja, kakor da bi hoteli igrati v njej neko posebno, vodilno ulogo.

Motili smo se, zaračunali. Nič nas ni sram priznati to. Nemški krščanski socijalisti so nas prevarili v vseh nadah od prve do zadnje. Mi smo kurirani. Žal le, da — kakor kaže — nismo kurirani še vsi Slovenci. To smo se prepričali zopet te dni, ko smo videli, kako so nekateri slovenski listi z nekim zadovoljstvom ponatisnili govor dunajskega župana Luegerja na volilnem shodu v Simeringu, kateri govor je bil — mimogredé omenjeno — mej drugim malo »prekričav«, širokousten. Mogoče, da more biti Lueger simpatičen kaki slovenski stranki, k a k o r s t r a n k i, a vsakemu slovenskemu rodoljubu mora biti ta mož v svoji neiskrenosti, nestalnosti in nezanesljivosti, le skrajno antipatičen! Saj je on tisti dunajski župan, ki je ravno sedaj ondotnim 300.000 Slovanom prepovedal nabiti češke plakate za slovanske kandidate, postavljene od Čehov v zvezi z drugimi Slovani na Dunaju o sedanjih državnozborskih volitvah. Nedavno je jeden izmed katoliško narodnih slovanskih voditeljev označil Luegerja s tem, da je o priliki, ko so nekateri slov. krščanski socijalci šli bratit se z Luegerjem na Dunaj, označil iste k a k o r i z d a j a l c e s l o v e n s k e g a n a r o d a. Sapienti sat!

Tržaške vesti.

Petdeset odstotkov naših volilcev iz III. kolegija ni še vdobilo volilnih dokumentov!!

Danes smo že osmega, a volitev ima biti 13. t. m. Kaj pravi na to slavna vlada in kaj naj rečejo davkoplačevalci ?!

Mnogo onih, ki so reklamirali lanjsko leto in so bili sprejeti v volilne liste — s o s e d a j i z p u š č e n i iz III. kolegija!! Ko so ti volilci šli v dvorano, kjer so bile razložene volilne liste, se jim je reklo: Ni treba, da za vas gledamo v liste; ako ste bili vpisani za mestne volitve, ste gotovo tudi sedaj, ker ostanejo vsi prejšnji volilci v listah za državnozborske volitve!! In sedaj?! Ni-li to uradna sleparija ?!

Slavna zmaga!! Kedor ne pozna naših razmer in kedor ni bil v Trstu dne 6. t. m., ne more imeti niti pojma o sleparijah, ki so se vršile tu o priliki ožje volitve za peto kurijo!

Ne samo oni, ki niso bili v Trstu, ampak celo taki, ki so tu doma, niso mogli verjeti, kaj vse si upa lahonska klika, kadar izvaja geslo »osar tutto«! Bilo je na dan volitve ob 2. uri popoludne, ko smo se potožili pri nekem našem veljaku. Povedali smo gola fakta ter prosili pomoči proti škandalozni trgovini, ki se je vršila v iredentovski centrali na »zelenem hribu«. Naš veljak, ki je storil že vse mogoče korake, je hotel sam videti, kar smo mu mi slikali v temnih barvah!

Da bi ga bili videli, ko se je vračal od omenjenega pregledovanja! To presega že vse meje dostojnosti, to je že umazana trgovina in ni več volitev.

Tako se je izrazil naš prvak, ko je videl na lastne oči, kako se vozijo in hodijo umazani in pijani ljudje (najnižje vrste) v družbi z lahonskimi doktorji in velikaši! Mi nismo mogli dobiti voza za našo uporabo, ker so lahoni vse podkupili! Na vse zgodaj smo telefonirali tramvajski družbi, naj nam pošlje dva »landò« — odgovor pa je bil: »Vse oddano!«

Ako smo vkljub vsem nesramnim mahinacijam prišli do takega častnega števila glasov, je znamenje, da se je naš narod vzbudil in sploh da smo — delali!! Zmaga, ki so jo slavili iredentovci, je n e s r a m n a z m a g a, kakor jo je imenoval celó neki poznani Italijan!

Acquarolli ali Acquaroli? Tisti »narodni volilni odbor« ima res težavno nalogo. Ga ni in ga ni moža, ki bi vsestranski odgovarjal kakovostim dobre — vade. Ali je njihov in kompromitiran, ali pa ni kompromitiran, a ni njihov. Zatekli so se k Acquaroliju. Koliko znana osoba je to, kaže dejstvo, da slavni »comitato elettorale nazionale« niti ne vé, kako se prav za prav piše njegov kandidat. On ga pišejo z dvema l-oma, on sam se pa piše v svoji ponižni poslanici volilcem z enim l-om. Je-li to pravi Acquarolli, katerega imajo v mislih kamore?

Čast, komur čast! Doznajemo od zanesljive strani, da so to pot v V. kuriji glasovali z nami tudi bratje Srbi.

O naših c. kr. Italijanih. Jeden na novo izvoljenih dalmatinskih poslancev piše v »Information«:

»Trgovinska zbornica tržaška odpošlje v državni zbor namesto gospoda Basevija nekdanjega namestnika tržaškega, ekscelenco Rinaldinija. To je prav za prav krivičnost, ako trgovinska zbornica pusti pasti Basevija, ki si je nabral toliko zaslug za trgovinske koristi Trsta, in ako hoče izvoliti novega moža, kateremu sta trgovina in industrija terra incognita. Zdi se, da za vso stvarjo tiči Lloyd (čegar upravni svétnik je ekscelenca vitez Rinaldini), ki se hoče maščevati nad Basevijem, ker je v zadnje čase ostro nastopal proti Lloydu«.

Nam pa se zdi najverjetneje, da je glavni vzrok odvračanja od Basevija in nagibanja k Rinaldiniju jedino le v — Rinaldiniju! E, ti c. kr. Italijani! Nevarni so, dokler so aktivni, in intrigantni so, ko so v pokoju!

Dokumenti in še vedno dokumenti. Mi smo bili trikrat poslali na anagrafični urad, naj se nam ali strankam vrnejo dokumenti, vloženi z volilnimi reklamacijami. Vsakikrat so odgovarjali našemu odposlancu, da magistrat odpošlje vsakemu volilcu dotične dokumente z volilnimi dokumenti vred! *Včeraj še le, to je dan po ožji volitvi za V. kurijo, so nam res vrnili celo kopo dokumentov*, kateri se nahajajo v uradu političnega društva »Edinost«, ulica Molin piccolo štev. 1 (v prostorih »Delalskega podpornega društva). Ker imamo polne roke dela za predstoječe volitve in za ljudske štetje, prosimo vse one, ki žele imeti svoje dokumente, naj pridejo ali pošljejo v gori označene prostore, kjer se jim vrne, kar bi bil m o r a l magistrat poslati na dom slehernemu reklamantu!

Gospodje na magistratu igrajo z nami nedostojno igro! Oni so postavljeni in plačani, da služijo onim, ki jih plačujejo — in to smo tudi mi! Mesto tega brijejo norce z našim narodom! Ali gospoda naj si zapomnijo, da pride tudi na njih črni petek — dan plačila, ker: »z o r a p u c a i n b i t é d a n a« !!

V sramoto izdajicam! Na Proseku je dobil Attilio Ortiš prvikrat 64 in drugikrat 80 glasov. Žal, da je večina teh glasov bilo oddanih od nezavednih, nevednih in brezznačajnih narodnih odpadnikov, ker razun 6—10 magistratnih uslužbencev, kakor so: komisar, doktor in še malo drugih, v vsem volilnem okraju ni nobenega Italijana.

Drugikrat je imel Ortiš 16 glasov več in sicer 2 Učekarjeva, 2 Dompierijeva in 12 novih izdajalskih, vsi iz Sv. Križa. Teh 12 izdajic priteplo se je na Prosek čez drn in strn skozi Grljan, ogibaje se vsake steze in poti. Tako so srečno priromali do krčme proseškega župana Ferfolija, kateri je vsaki izdajico postregel s pol litrom in malo porcijo »trip«. Po tej izdajalski južini šli so zavedeni izdajalci s strahom in trepetom na volišče izdati sebe, domovino in rod. Po tem slavnem činu so se vrnili v krčmo kapovile in zahtevali še piti a k a p o v i l a j i h j e z a p o d i l.

Od druge strani smo izvedili, da je dobil kapovila, ki je rojen Slovenec in ne zna niti za silo italijanščine, a se smatra pristnim Lahom, za lovljenje glasov 60 K. Vlovil je torej ž njimi 12 izdajalcev, za katere je znašal račun na debelo 9 K 60 st., ostalo je torej njemu še 50 K 40 stot., kar naj blagovoli vzeti na znanje slavni magistrat, pri katerem se tako gospodari z — občinskimi denarji.

Vprašamo: je li vredno za pol litra izdati narod? imena onih izdajic ne znamo, a prosimo zavedne Križane, naj nam jih naznanijo, da jih objavimo, naj jih potem sodi po zaslugi ves narod. Rotimo Vas pri časti Vaših očetov, ne dajte se zapeljati od Judeževih grošev ter volite vsi moža svoje krvi, svojega rodu in svojega mišljenja.

Pripadnike naše stranke, ki bodo v nedeljo pri komisiji na Proseku, prosimo, da kategorično zahtevajo, da se odstrani iz volilne dvorane sluga Zacarija, ki nima v III. kolegiju ne volilne pravice in ne drugih — opravil.

G. Burgstaller-Bidischini bi se o volitvah rad prikupil Italijanom. Mož menda misli, da ga morda vendar tu ali tam postavijo za kandidata, ker trpe tako pomanjkanje na primernem takem blagu. Zato pa je daroval, kakor je bilo nedavno čitati v tuk. italijanskih listih, 200 kron zakladu za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu. Če le kaj pomaga!

Leopolda Mauronerja dohodki. V srednjem veku je bilo več obrti sramotnih; nekatere njih so še danes. Krvniku in konjedercu se še dandanašnji lahko pripeti, da ne najdeta prenočišča niti hrane v kakem mestu.

A bolj še, nego ta dva potrebna uda države, kakoršnja je danes, velja sramotnost neki drugi obrti, in to po vsej pravici. V mislih so nam brezvestni trgovci s človeškim mesom in tisti, ki jim dajejo potuho.

V tem oziru menda ni razločka med nami: vsi se zlažemo v sodbi o človeku, čegar last so hiše sramote v starem mestu!

Včerajšnji »Avanti« pa piše, da je lastnik nekega takega brloga pokvarjenosti in pohujšanja v ulici Capitelli tudi častivredni kandidat umirajočih kamor za III. kolegij in bivši poslanec slovenske okolice gospod L e o p o l d M a u r o n e r. Upravitelj iste hiše pa je predsednik liberalne stranke dr. Felice Venezian.

In taki ljudje naj bi zastopali na Dunaju prvi emporij v Avstriji in našo dično pošteno, verno slovensko okolico?!

Nikdar! Nikdar! Nikdar!

Slava vrlim Slovenkam! Kako prodira narodna misel v najširše tržaške kroge slovenskega delavstva, dokazuje dejstvo, da so vrle slovenske delavke pri Sv. Jakobu prirejale — molitve za zmago našega dičnega dr. Rybáře. Slava zavednim Slovenkam!

Slavospev Atiliju Hortisu. Neki Carlo de Dolcetti je zapel v obskurnem »Gazzettinu« slavnemu (?) zmagovalcu Hortisu slavospev, ki je znamenit edino zato, ker nas Slovence imenuje — »gente ospitata«.

Torej mi smo tukaj tolpa ljudi, ki uživa gostoljubnost!

Kaj pa tistih 30.000 italijanskih podanikov, nameščenih po tržaških javnih uradih, v plinarni itd. ?!

Italijanski listi o naši zmagi. Nekako tiho, pohlevno so vršeli včeraj italijanski listi. Celo «Piccolo» nam je moral priznati izborno organizacijo. Da bi popravil utis, ki ga je ta hvala morala napraviti na njegovo verno čredico, je nagromadil takoj za tem toliko laži, kolikor besed.

Smisel njegovih modrovanj je skratka ta: da so nam pomagali do moralnega uspeha nezadovoljni Italijani, Nemci in — ruski rublji.

Morda so gospodje o tem mislili na svojo stranko in italijanske lire — odnosno krone c. kr. visokih dostojanstvenikov v pokoju?!

Slovenski pregovor pravi: Kdor ni bil za pečjo, ne hodi drugega za peč iskat!

Revež «Gazzetino» je podoben žabi, ki je videla bika («Piccolo») pa bi tudi rada bila tolika, kakor on. Napiha se, napiha, da je strah, da bi dosegel «Piccola» v lažeh.

Vse izgrede da so zakrivili Slovenci. Med aretiranci da so iz večine — Slovenci!

Mi imamo za take neumne laži le en odgovor: pomilovanje.

Kako bo Atilij Hortis potoval na Dunaj? Minole volitve so provzročile celo kopo dobrih in slabih dovtipov. Evo en primer!

Neki dovtipnež je vprašal:

Kako bo Hortis potoval na Dunaj?

Nekdo je odgovoril:

Ej, s posebmin vlakom, ki mu ga priredi «progresso».

Ne! je bil odgovor.

Z balonom, je menil drugi.

Tudi ne.

No, kako pa?

To je vendar jasno: P e s n i k H o r t i s bo n a D u n a j — j e z d i l P e g a z a!

Kdo plača stroške general štaba na «zelenem hribu»? Magistrat si je kupil «Monte verde». Za čegav denar? Magistrat je imel mesec dni v prostorih »zelenega hriba» celo «ministerstvo za notranje stvari» z oddelki in pododdelki, katerih najvažnejši je bil: trgovina z legitimacijami.

Gospoda so kurili peči in žgali plinovo luč. Kdo plača vse te troške? «Lega Nazionale» in «Dante Alighieri» ali pa — davkoplačevalci — tudi slovenski?

Za to, da so nas opeharili za naše svete pravice, moramo še plačevati! To je res gorostasno!

23 leten volilec. »Governo na lesnem trgu« se je izdal. Pokazal je namreč nehotć, da njegova stranka ni posebno natančna glede starosti svojih volilcev. Omenjeno glasilo starega mesta piše namreč, da je **23**-letni Santo Martelanc iz Barkovelj storil svojo državljansko dolžnost, to je: oddal svoj glas za Hortisa, a da so ga zato divji Slovenci napadli in strašno poškodovali.

Mi smo mislili dosedaj vedno, da 23-letni možje še ne smejo glasovati, tudi če bi bili pristaši Hortisovi.

No, »Malček« se je vrezal v tem slučaju še v drugem oziru. Omenjeni gospod V e n c e s l a v (ne Santo) Martelanc je namreč navdušen pristaš naše stranke!

Trgovina z glasovnicami! Nadzornik na pokopališču pri Sv. Ani, slavni Nicolini, kupoval je dne 6. t. m. glasove za še bolj slavnega Hortisa po eno in po dve kroni. Njegov lokal je bil urad pokopališča. Ker najbrže misli nadaljevati to trgovino v nedeljo dne 13. t. m., opozarjamo njega na to, da so ga volilci večinoma «nafarbali», ker so Hortiša potem vrgli proč — a slavno policijo prosimo, da poizve, je-li ima naš ljubi Nicolini za to potrebno obrtno licenco!

«Assai roba!» Našo trojezično zahvalo za udeležbo na volitvi so ljudje kar — «požirali». Tudi pred «Chiozzo» jih je stala ves dan lepa gruča. Neki gospodsko oblečen Italijan, bržkone reporter nekega tuk. lista je pogledal ljudi in oglas ter rekel indignirano: «Assai roba!» in jo mahnil v stran. Zares, «assai roba!»

C. kr. uradniki v službi Italijanov. Nedavno je tuk. »Avanti« opozoril javnost na c. kr. carinarskega višega oficijala Friderika B a s i a c c a, katerega ime se blesti med podpisovalci »liberalnega« volilnega oglasa.

Ta gospod c. kr. uradnik ni preklical svojega podpisa, niti se ni opravičil.

Sedaj pa nam javljajo od druge strani, da je g. B a s i a c c o vsaki dan gost na »zelenem hribu« ter da je zlasti o volitvah v V. kurijo pridno tekal gori in doli po stopnicah v »Monte verde«.

Zakaj bi ne? Če sme bivši namestnik podpirati irredentovska politična društva, zakaj naj bi c. kr. uradniki ne smeli biti udje volilnih odborov irredentovske stranke!

Žalostno! Neki naš človek, posestnik in obrnik, imenom Filipčič, je dal spisati hišno polo v slovenskem jeziku. Magistratni uradnik ni hotel sprejeti te pole in je zahteval, naj Filipčič prepusti spisovanje nove popisne pole njemu — magistratnemu uradniku. Naš mož je sicer dober narodnjak, ali to pot se je dal pregovoriti, menda zato, da ne bi imel še dalje sitnosti z magistratovimi agenti!! Tako se ustvarja italijanstvo v Trstu!!

Pojasnilo. Z ozirom na notico v predvčerajšnji številki našega lista pod naslovom »Volilne sličice«, kjer je bil govor o onem biciklistu Vodopivcu, s katerim so se progressovski gospodje tako pošteno urezali, moramo povedati, da je bil dotičnik g. H e n r i k V o d o p i v e c. Za to pojasnilo smo bili

naprošeni, ker je tu slučajno par slovenskih biciklistov z imenom Vodopivec.

Z naših sodišč. Na tuk. deželnem sodišču so bili včeraj obsojeni: 51-letni Josip Savitori iz Romansa zaradi javnega nasilstva v 2 meseca težke ječe. Savitori je pretil, da ubije svojo ženo in otroke. — 28-letni Ivan Spee iz Novega mesta in Henrik Bettio iz Belluna sta se dne 9. m. m. protivila aretiranju in sta žalila redarje. Prvi je bil obsojen v 14 mesecev, poslednji v 8 mesecev težke poostrene ječe. — 30-letni Josip Battich, izgnan iz Trsta, je bil zaradi prepovedane vrnitve obsojen v 2 meseca ječe.

Okrajna bolniška blagajna. Tekom prošlega tedna je bilo prijavljenih 555 slučajev bolezni, 425 oseb je proglašenih zdravimi, 1018 jih je ostalo v zdravljenju, med poslednjimi 160 takih, ki so ponesrečili na delu. V 180 slučajih so se bolniki pregrešili proti naredbam zdravnikov. Na podporah se je izplačalo tekom tedna 7.998.36 kron.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 10. januvarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici dell' Industria štev. 39.a, krčmarska oprema; v ulici della Guardia št. 2.b, svetiljke, lug in drug.; v ulici della Legna št. 2, hišna oprava in vrednostni papirji; v ulici Kandler št. 5, hišna oprava; v ulici Malcanton št. 9, hišna oprava; v ulici S. Giusto št. 3. in v ulici Salice št. 15, hišna oprava, oprema v zalogi in droge; v ulici del Ponte št. 4, hišna oprava; v ulici Pieta št. 4. hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 3.6, ob 2. uri popoludne 1.2 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.9. — Danes plima ob 5.5 predp. in ob 7.33 pop.; oseka ob —.— predpoludne in ob 0.42 popoludne.

—

Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku priredi predpustno veselico s petjem, igro in plesom v nedeljo dne 3. svečana t. l. Vspored se prijavi svoječasno.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda je daroval g. I. S. 12 K 54 stot. nabranih za prodane »Piccole« in 1 K 10 stot. za prodane »Edinosti«. — Rehar, zaloga obuval, za izpolnjenje popisovalne pole 2 K. — N. N. novoletno darilo 2 K., N. N. na veselici v Sokolovi dvorani 2 K.

Vesti iz ostale Primorske.

× Mesto poštnega odpravnika na c. kr. poštnem uradu v Dekani (III. razred 6. stopinja), okrajno glavarstvo Koper, je razpisano proti pogodbi in kaveiji 400 K. Letna plača 350 K, uradni pavšal 90 K in letni pavšal 504 K za vzdržavo na dan jednokratne pešne zveze med Koprom in Dekani ter za lokalno dostavljanje poštnih pošiljatev.

Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu.

Vesti iz Kranjske.

* Osebna vest. Cesar je ravnatelja učiteljske pripravnice v Ljubljani, g. Fr. Hubada, povišal v šesti plačilni razred.

* Papež Leon XIII. je g. Ivanu Mathianu ml., tovarnarju v Ljubljani, podelil komturni križec k vit. redu sv. Silvestra.

* Ljudske šole v Ljubljani, ki so bile vsled bolezni že dlje časa zaprte, se odpro zopet dne 14. t. m.

* Nova železnica na Dolenjskem. Železnično ministerstvo je v sporazumu z deželno vlado kranjsko dalo gosp. Josipu Pavlinu v Ljubljani dovoljenje za tehnične priprave v svrho zgradbe ozkotirne železnice od trebenjske postaje mimo Mirne, Št. Ruperta, Mokronoga in Pijave do Dvora pri Šent Janžu.

* Odprt grob. Umrl je na Dunaju g. Frančišek Šuklje, avskultant v Rudolfovem, sin g. dvor. svet. Šukljeja. Pokojnik je bil došel za praznike k svojim starišem ter je imel po praznikih položiti drugi juridični rigoroz Takoj po svojem prihodu na Dunaj pa je obolel za legarjem. čegar kal je prinesel seboj iz Rudolfovega in dne 7. t. m. je blagi mladi mož umrl. Lahka mu zemljica!

Vesti iz Štajerske.

— Zaslužno svetinjo za 40-letno zvesto službovanje je cesar podelil nadučitelju g. Josipu Vidicu v Št. Pavlu v Savinjski dolini.

— Na mariborskem učiteljišču so pomaknjeni profesorji Fr. Horak, Fr. Robič in Luka Lavtar v 7. čin. razred.

— Tolovajstev v Celju noče biti konec. Predminolo soboto zvečer sta šla po jedni najživahnejših celjskih ulic dva slovenska mladeniča: Zabukovšek in Pevec. Govorila sta v svojem materinem jeziku, kar jima je doneslo nesrečo. Nakrat ju je namreč napadlo več pijanih Nemcev in Pevec je bil v hipu s krvjo oblit. Med tolovajskimi napadalci so se posebno odlikovali radi enakih «zaslug» že večkrat kaznovani magistratni «šlibarji». — Policije ni bilo blizo. Škandal!

Razne vesti.

Bivši minister — samomorilec. Bivši ogrski trgovinski minister Bela pl. Lukacs, generalni komisar ogrskega oddelka pariške svetovne razstave, je dne 7. t. m. z Fran-Josipovega mosta v Budimpešti skočil v Donavo ter je utonil. Gasilci so ga potegnili mrtvega iz vode.

Pl. Lukacs je bil zadnji čas bolan na živcih ter se je zdravil v nekem zdravilišču v Pomazu pri Budimpešti, odkoder je zbežal, da izvrši samomor.

Pokojnik je bil rojen leta 1847 v Zalatni. Ko je dovršil pravne študije, je dobil službo na najvišjem računišču. Leta 1872. je prišel v parlament. Leta 1886. je prevzel ravnateljstvo ogrskih državnih železnic. V tej lastnosti je uvedel zonsko tarifo. Pod Barossom je bil drugi državni tajnik v trgovinskem ministerstvu. Po smrti ministra Barossa je postal leta 1892. trg. minister. Leta 1895. je odstopil z ministerstvom Weckerlejevim ter postal tajni svétnik. Leta 1895 je postal vitez železne krone I. razreda. Lukacs je spisal več važnih narodno-gospodarskih knjig.

Tatvine na italijanskih železnicah. Iz Rima javljajo dne 5. t. m.: Včeraj je bilo iz brzovlaka Turin-Rim na postaji Pisa ukradenih trinajst vreč s priporočenimi pismi. Vrednost teh pisem presega 300.000 lir. Vagon, v katerem se je nahajala pošta, so bili v Turinu zapečatili s svincem. — Nadalje poročajo dne 6. t. m.: Med ukradenimi stvarmi se nahaja vreča pariške pošte, v kateri se je nahajalo sedem pisem za Palermo, potem vreča iz New-Yorka in Bostona, namenjena v Neapelj s 4 priporočenimi pismi in vreča iz New-Yorka za Palermo s 50 navadnimi pismi. V poštnem vozu je bila tudi pošta za angležko eskadro v Malti.

Naznanilo

o napovedih za odmero osebnega dohodninskega davka, osebnega davka od viših službenih prejemkov in prihodninskega davka za leto 1901.

(Zvršetek.)

V svrho priredbe dohodninskega davka za 1901 l. treba napovedati v smislu § 156. stalne prejemke vsake vrste na pr. plače, obresti in stanarine zagotovljene v določenih zneskih, najemščine, dohodke od kuponov in slično vse to se svoto dejanski doseženo v 1900. l. Nasprotno se morajo nedoločeni ter nestalni dohodki od zemljišč in poslopij kakor tudi vsi drugi nedoločeni in nestalni prejemki izkazati v poprečnem znesku zadnjih treh let 1898, 1899 in 1900.

Kedor ni imel dohodkov še eno leto oziroma tri leta, jih mora napovedati po povprečni dobi njih uživanja, odnosno se zneskom, ki ga upa dobiti v dobi jednega leta.

Ista načela veljajo za računanje troškov, ki se smejo odbiti.

Določila za obdačenje novih davčnih zavezancev in njih dolžnost, predložiti napoved, nahajajo se v §§ 227. in 228.

Natančneja določila, kako je postopati pri sestavi napovedi za osebno dohodarino, nahajajo se v I. delu v drž. zak. št. 108 ex 1897 razglašenega izvršitvenega predpisa k IV. poglavju zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220. Ponatisek tega dobe lahko brezplačno davčni obvezanci v Trstu na c. kr. davčni administraciji, na Goriškem in v Istri pa na pristojnih c. kr. davčnih glavarstvih, odnosno na c. kr. davkarijah, ki niso na sedežu okrajnega glavarstva.

Ako kak davčni obvezanec ne poda dolžne napovedi v predpisanem roku, pripravi se odmera po novem pozivu na podlagi § 205. lahko uradoma; razven tega mu je pričakovati, da se uvede proti njemu preiskava zaradi davčne zatajbe.

Kazenska določila zaradi davčne zatajbe, davčnega prikrajšanja in opuščene napovedi obsegajo §§ 229., 243. in 244.

Napovedi za prihodninski davek je predložiti glasom § 138., na pristojni davčni oblasti ob prav tistem času kot napovedi za osebni dohodninski davek.

V svrho odmere prihodninskega davka za leto 1901. se pozivljajo torej vse osebe, ki uživajo v Trstu, na Goriškem ali v Istri v smislu § 124. prihodninskemu davku podvržene prejemke, da do 15. fabruvarja 1901 predlože napovedi o vseh teh prejemkih izvzemši one, pri kojih se prihodninski davek odtegne dolžnikom, po obrazcu zaukazanem z izvršitvenim predpisom k III. poglavju zakona o osebnih davkih, razglašenim drž. zak. št. 171 ex 1897. Te napovedi se vlagajo oziroma tudi dado ustmeno na zapisnik na isti davčni oblasti, katera je po pričujočem naznanilu pristojna za sprejemanje napovedi o osebnem dohodninskem davku.

Tiskovine za napovedi dobé se lahko brezplačno na istih oblastih in uradih, kot tiskovine za osebni dohodninski davek.

Prihodninski davek je po § 124. dolžan, kedor iz imovinskih predmetov ali imovinskih pravic dobiva prejemke, katerih ni že naravnost zadel zemljiščni, hišni pridobninski davek ali osebni davek od viših službenih prejemkov.

Sem spadajo posebno v § 124. št. 1—7 navedene obresti, rente, tekoča plačila, oprave itd.

Ker se prihodninski davek nasprotno osebnega od dohodninskega davka ne odmerja po gospodarstvih, nego za vsako osebo posebej, zato se opozarja še posebno na to, da mora vsak posamezen upravičenec prejemkov odnosno njegov postavni zastopnik pod zakonitimi pogoji podati napoved.

Osebe, katerih prihodninskemu davku podvrženi prejemki niti sami zase, niti skupno z njihovimi drugimi dohodki ne presezajo letnega zneska 600 gld., so po § 125. št. 7 sploh proste prihodninskega davka, torej tudi niso dolžne podati napovedi.

Podrobna zakonita določila o sestavi napovedi za prihodninski davek so natisnjena na zadnji strani obrazca za napoved v pouk davčnim obvezancem.

V svrho priredbe prihodninskega davka za 1901. l. treba glasom § 128. napovedati stalne prejemke v znesku l. 1900 dejanski doseženem, nedoločene in nestalne prejemke pa v premeru 1898, 1899 in 1900.

Kedor ni imel prejemkov še toliko časa, mora jih napovedati po povprečni dobi njih obstanka, oziroma se zneskom, ki ga upa doseči v enem letu.

Določila za obdačenje na novo v davčno dolžnost stopajočih oseb in njih dolžnost podati potrebno naznanilo, nahajajo se v § 145.

Kedor ne poda pravočasno napovedi, odnosno omenjenega naznanila, se izpostavi tudi prihodninskemu kakor pri osebnem dohodninskem davku pravnim posledicam, da so davčne oblasti glasom § 142. pooblaščene uvesti obdačenje uradoma, ter da se po §§ 243. št. 4 in 244. more kazenski postopati radi davčne zatajbe.

Tudi gledé prihodninskega davka so dolžnost, podati napoved in nasledki opuščenja iste neodvisni od tega, je-li bil davčni obvezanec za to osebno pozvan ali ne.

C. kr. finančno ravnateljstvo.

Brzojavna poročila.

Državnozborska volitev v Trstu.

TRST 9. Na današnji volitvi za I. kolegij je bil izvoljen bivši trgovec in posestnik na Dunaju Aquaroli, ki je dobil 179 glasov; Gino Dompieri je dobil 68 glasov, dr. Breitner 23, bivši drž. poslanec Cambon 8 glasov.

Državnozborske volitve.

TOLMIN 9. (K. B.) O današnji volitvi državnega poslanca iz skupine kmečkih občin sta v sodnem okraju tolminskem dobila Oskar Gabršček, župan v Tolminu, 41 in Matija Rutar, okrožnega sodišča svetnik v Gorici, 26 glasov.

GORICA 9. (K. B.) O današnji volitvi drž. poslanca za kmečke občine je bilo oddanih 281 veljavnih glasov. Oskar Gabršček, župan v Tolminu, je izvoljen s 142 glasovi. Nasprotni kandidat M. Rutar je dobil 139 glasov.

BOVEC 9. (K. B.) Oskar Gabršček je dobil tukaj 10 glasov, Matija Rutar 1 glas.

GRADIŠKA 9. (K. B.) O današnji volitvi drž. poslanca za kmečke občine Gradiška-Kormin-Červinjan-Tržič je dobil italijanski liberalec, stavbeni svetnik Jakob Antonelli 64 in don Adam Zanutti, italijanski klerikalec, 47 glasov, vseh opravičenih volilcev je bilo 115.

VOLOSKO 9. (Priv.) Spinčič 69 glasov, kandidat italijanske stranke Krstić 14.

KOPER 9. (Priv.) Na današnji volitvi za kmečke občine je okrajni glavar Schaffenhauer postopal skrajno pristranski. V komisijo je volil 4 ude iz italijanske manjšine. Mandić je dobil 59 glasov, Rizzi 34; 1 listek je bil prazen.

PAZIN 9. (P.) Spinčić je dobil v Pazinu 71, na Voloskem 69, v Lošinju 2, na Krku 41. Krstić na Voloskem 14, v Lošinju 5 glasov.

Portugalske finance.

LIZBONA 8. (K. B.) Finančni minister Andrade je predložil komori proračun, ki izkazuje 53.269 konto-reis dohodkov in 5.5239 konto-reis izdatkov. Deficit znaša torej 1970 konto-reis.

Ustaja na Kitajskem.

PARIZ 9. (K. B.) »Agence Havas« javlja iz Pekinga dne 5. t. m.: Princ Čing je danes o priliki novega leta obiskal poslanike ter izjavil starosti diplomatov, da sprejme pogoje včerajšnje note. Lihungčang je še vedno bolan.

CARIGRAD 9. (K. B.) Ladija ruske prostovoljne mornarice »Tambov« in ruska ladija »Koreja« z ruskimi četami na krovu se vračata s Kitajskega ter sta prepluli Bospor.

LONDON 9. (K. B.) »Times« javljajo dne 6. t. m. iz Pekinga: Kitajskim pooblaščencem zaradi miru so izročili 11 jednakoglasnih zapisnikov, v imenu vseh zveznih velesil, da jih kitajska vlada podpiše ter pritisne nanje cesarski pečat.

Vojna v južni Afriki.

CAPSTADT 8. (K. B.) »Reuter« javlja: Pravijo, da so preiskovalne patrulje prodrle v kapsko naselbino ter da stojijo Buri 20 milj od Tiketskega gorovja.

LONDON 9. (K. B.) »Daily Mail« javlja včeraj iz Capstadta: 1500 Burov je včeraj prispelo v Sutherland. Isti list javlja včeraj iz Magersfonteina, da so e Buri obrnili proti Caloine u, ker jim je bila pot v Sutherland zaprta.

Požar v sirotišču.

ROCHESTER 9. (K. B.) O požaru v tukajšnjem sirotišču je, kolikor je dosedaj znano, 28 oseb izgubilo življenje, a 30 jih je ranjenih.

Preosnova amerikanskega parlamenta.

WASHINGTON 8. (K. B.) Reprezentanti so prejeli predlogo, s katero se število istih zviša na 386.

Mac Kinley bolan.

WASHINGTON 8 (K. B.) Predsednik Mac Kinley je zbolel za influenco. Bolezen se razvija ugodno.

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštnine prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

na

Dunajska filjalka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,000.000 K.
Centrala v Pragi.
Podružnice v Brnu, Plznu, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Zaloga pohištva in ogledal
RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,

Ima v sebi
90 krat več železa

kakor druga po reklami nezasluženo sloveča **china-železnata vina**, katera često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega **največje jamstvo za izdatnost** tega vina pri **malokrvnih, nervoznih** ali vsled bolezni pri **osiab lih osebah**, kakor tudi še posebno pri **bledih, slabotnih** in **bolehavih otrocih.**
Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Istruktor

vesten in resen bi dajal lekcije za predmete spodnje gimnazije. Naslov pri upravništvu Edinosti.

Gospodična

išče službo kot blagajničarka ali v kaki pisarni. Ista je že izučena v trgovinskih stvareh. Govori italijanski, slovenski, nemški in nekoliko tudi francoski; piše tudi na pisalni stroj. Prijazne ponudbe sprejemapod šifro »Edinost«

ŽADEJTE VŠADY
MARŠNEROVO

K DOSTÁNÍ U KAŽDÉHO
KUPCE I CUKRÁŘE

Na debelo in drobno prodaja se v Trstu pri tvrdki: Fran. Skrdla in sin, Via Raffineria št. 1.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečavanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutsbegasse, 8.**

✝

Danes 8. t. m. ob 1. uri popoludne je v miru v Gospodu zaspala, večkrat previdena s sv. zakramenti za umirajoče, na Colu pod Repentabrom v 49 letu starosti

Ana Ozbič roj. Gec.

Pogreb blage pokojnice bo v četrtek 10. t. m. ob 9 popoludne.

To tužno ves naznanja vsem sorodnikom, znancem in prijateljem

žalujoči
Štefan Ozbič
soprog.

Dr. Drag. Treo in dr Henrik Tuma

naznanjata, da sta otvorila dne **2. t. m.** skupno

odvetniško pisarno

v Gorici, Gosposka ulica štev. 7, v hiši „Goriške ljudske posojilnice“.

50 — 500 KRON NAGRADE

po primeri količine in vrednosti lesa in natančnosti in zanesljivosti informacij dobi oni, kateri zamore dokazati da je Placido Orlando iz Trsta v letu 1900 od mesca septembra do konca oktobra kupil ter plačal na svoje ime deščice, testone in tavolete.

Prijave naj se pošljejo rekomandirane na naslov:

A. B. Postfach št. 7. Fiume.

Javljam slav. občinstvu, da sem odprl

krčmo

v znanem prostoru pri Lovrencu, sedaj »pri Zvezdi« v Sežani. Točil bodem izvrstni teran, vipavec in prosekar. Za postrežbo bode na razpolago vedno izborna kuhinja po primernih cenah. Dobivajo se tudi vsaki čas spalne sobe, kakor tudi hlevi za živali. Za obilni obisk se priporoča udani

Ivan Lisjak
„pri Zvezdi“ v Sežani.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga

vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapecarijam in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako vrstnih naročil v vso to stroko spadajočih de Anton Brešćak, Gorica, Gosposke ulice št 14
Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Najhitreja razprodaja

350 komadov za gld. 1.80

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico s 3 letnim jamstvom; 1 krasen jantarjev ustnik za cigarete; 1 krasen prstan z imit. žlahtnim kamenom; 6 komadov najfinejših žepnih rut; 1 garnit. manšetnih in naprsnih gumbov iz double-zlata, vsi s patent. zaponko; 1 lepo dišeča toiletna žajfa; 1 najfin. žepni nož; 1 najfin. novčarka od usnja; 1 krasno toil. ogledalo z etvijem; 1 najfin. žepna pisalna oprava; 1 par najfin. gumbov za dame z imit. briljanti, jako premotljivo; 20 predmetov za dopisovalno porabo in še 300 kosov različnih predmetov, ki so pri hiši neizogibno potrebni. Vse skupaj z uro vred stane le gld. 1.80. Razpošilja proti povzetju

Ch. Jungwirth, Krakovo 5/40

NB. Za neugajajoče se pošlje denar nazaj.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na			V napoleonih na		
4-dnevni	izkaz	2¼%	30-dnevni	odkaz	2¾%
30- „	„	3¾%	3-mesečni	„	2¼%
			6- „	„	2½%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v **vredn. papirjih** 2% na vsako svoto. **V napoleonih** brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1‰ provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berolinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali serebni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodb i

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4½% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.

»Agramer Tagblatt« opisuje v uvodnem članku, kaj je storila iredentistična stranka, da si zagotovi zmago in izreka svoje prepričanje, da bi bil dr. Rybář dobil še enkrat toliko glasov, ako bi bili vsi slovenski volilci dobili volilno pravico in jo izvršili. O Hortisu pravi, da ni do sedaj nič delal niti kakor mestni biblijotekar, dr. Rybář pa je dokazal že kakor občinski svetovalec, da je **»duševna potenca, ki si je po svoji resnosti in možkem značaju pridobil splošno spoštovanje«.**

Na to povdarja »Agramer Tagblatt«, kako je Trst v zadnjih časih nazadoval kakor trgovinski emporij ter našteva razna nujna dela, ki so ostala nerešena. Potem piše: Za izvedenje vseh teh nalog se je kandidat Hortis pokazal **popolnoma nesposobnega, dočim je dr. Rybář agilna moč**, ki bi jamčila, da Trst dobi one institucije, ki jih treba to mesto za varovanje svojih trgovinskih interesov. Ob takih okolnostih je umevno, ako se iredentisti boje, da ne prodrejo se svojim kandidatom.

* * *

»Obzor« piše, da je težko prorokovati, kako izpade ožja volitev. Ali že samo dejstvo, da v mestu Trst pride do ožje volitve med iredentističnim in slovenskim kandidatom, **je za nas sijajna zmaga!** Kdo bi bil pred par leti mislil na kaj takega?! In vendar smo ravno mi — pravi »Obzor« dalje — že pred nekoliko leti pisali, da v Trstu, ako bi le imeli ljudi, ne bi bilo težko vspeti, ker Trst leži na našem teritoriju. Lani pa smo klicali našim rodoljubom: Rešimo Trst!

To mesto je gnezdo irredentizma in vsakdo je smatra za italijanski emporij, katerega bi si hoteli Nemci osvojiti. Včerajšnji vspeh volitve nam dokazuje, kako je ta italijanščina Trsta jedno izmed tolikih konvencijonalnih laži. Slovenski kandidat sicer ni dobil absolutne večine, ali trditi moremo z vso gotovostjo, da bi bila večina njegova, da ni bilo nezakonitosti. (Tu opisuje zagrebški list mahinacije in sredstva, katerih so se posluževali nasprotniki in piše dalje): Sedaj je vse odvisno od tega, kako bodo glasovali socijalisti, med katerimi je lepo število Slovencev, ki so se do nedolgo odločno borili v narodno slovenskem taboru. Ko pa že socijalistični kandidat ne more zmagati, ali nagne slovenske socijaliste narodno čutstvo, da bodo glasovali za svojega sorojaka proti tujincu? Od tega je odvisen vspeh volitev in lahko je umeti, da pričakujemo z veliko napetostjo....

Glasovi o ožji volitvi

dne 6. januvarja 1900.

»Soča« opaža:

»V Trstu je bila včeraj ožja volitev med Rybářem in Hortisem. Zmagal je sicer slednji, ali Slovenci so se pokazali ob tej priliki tako, da mora začeti vlada žnjimi drugače računati, ako je še sploh kaj pravice v Avstriji. — Hortis je dobil 10.699, Rybář pa 8414 glasov. Da je vladin sistem drugi, pa bi zmagal Rybář. Slava tržaškim rojakom! Njihov trud je bil velik, a vspeh je nadkrilil vse nade!«

»Slovenec« piše:

»Mej brzojavnimi poročili prinašamo izid ožje volitve v Trstu. Glasovi slovenskega kandidata so se pomaknili precej v bližino laškega kandidata in ko bi socijalna demokracija po svoji stari navadi ne zlezla v kot pred laškimi kapitalisti, zmagal bi bil v Trstu slovenski kandidat dr. Rybář. Lahi so dobili moralen udarec, katerega niso pričakovali. Kadar bodo zopet govorili o izključnem laškem Trstu, smejal se jim bo svet. Čast slovenskim volilcem, ki so kljub silnemu mrazu in najostrejši burji vstrajali v boju proti laški korupciji! Slovenski volilci so se izkazali kot prave junake, kateri naj bodo vzor volilcem širom domovine. Slava nevstrašenim borilcem za slovenske pravice ob obali Adrije!«

»Slovenski Narod« piše:

»Vsa Ljubljana je včeraj nestrpno čakala poročila o izidu ožje volitve v Trstu. Pozno zvečer je došla naslednja brzojavka: »Pri današnji ožji volitvi Hortis 10719, Rybář 8451 glasov. Socijalisti se vzdržali, Dompierovci za Hortisa. Uspeh nadkrilil pričakovanje. Oduševljenje med Slovani veliko, Italijani skrajno potrti«. — Uspeh tržaških Slovencev je res velikanski, tako velikanski, da bi tega nihče ne bil pričakoval. Pri prvi volitvi je dobil Rybář 6438 glasov. Slovenci so torej včeraj spravili še 2013 novih volilcev na volišče. Hortis se ima za zmago zahvaliti samo svojim političnim sovražnikom, ki so šli zanj v boj, kakor Dompierovci, ali ostali doma, kakor socijalisti, ker je dr. Rybář Slovenec. Izvoljen je sicer Hortis, ali moralni uspeh, ki so ga dosegli Slovenci v Trstu, je veleznamenit. Sedaj se naj pa še kdaj oglase tržaški Lahi in naj še kdaj rečejo, da je Trst izključno italijanski. Odgovor bo vedno isti: Dne 6. januvarja je 8451 volilcev posvedočilo, da Trst ni izključno italijanski Veseleč se od vsega srca tega prelepega uspeha, kličemo tržaškim slovenskim volilcem: Slava Vam, Vaši neustrašnosti in Vaši disciplini!« (Pride še.)

Volitev v III. kolegiju.

Odbor političnega društva „Edinost“ je, kakor povsem naravno in ob sebi umevno, ker je zahteva dolžne hvaležnosti, ponudil kandidaturo za III. kolegij **Ivanu vitezu Nabergoju**, ki je ta mandat tako izborno, častno in vspešno izvrševal toliko let. A vitez Nabergoj je to ponudbo z zahvalo odklonil ter priporočal kandidaturo dra. Otokarja Rybára.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 8. januvarja 1901.

»Triester Zeitung« o ožji volitvi za peto kurijo Trstu. Sinočnja »Triester Zeitung« je prinesla nekoliko refleksij o volitvi za peto kurijo v Trstu. Ker si smemo misliti, da so se te opazke pisale, ali da so bile vsaj inspirirane na odličnem mestu, jim moramo pripisovati tem večo važnost.

»Triester Zeitung« piše: »Jako veliko število glasov slovenskega kandidata pada jako v oči, če tudi ne more presenetiti onega, ki si sliko o tržaških razmerah ni sestavil po opisovanju tukajšnjih italijansko-liberalnih listov, ampak po **resničnem življenju.** Še značilneja pa je mala udeležba italijanskih volilcev, ki se niso dali prisiliti na volišče niti po vseh naporih glede sredstev neizbirčne agitacije. Vzroki tej v oči bodeči prikazni že dolgo niso več nikaka tajnost in so umevni vsakomur, ako le hoče videti. Teh vzrokov ni iskati le v malo srečni izberi kandidata, ampak pred vsem v tem, **da so široki sloji prebivalstva ob vsej potrpežljivosti svoji zgubili zaupanje do sedanjih mestnih oblastnežev in nočejo ničesar več vedeti o zistemu gospodarskih in političkih dvoumnosti.** To je bilo včeraj povedano jasno in razločno«.

Državnozborske volitve. Trst. Za volitev državnega poslanca v I. kolegiju, ki se bo vršila jutri v sredo, 9. t. m., je progressova stranka postavila kandidatom Josipa Acquarolija na Dunaju, «neodvisni narodni odbor» pa inženerja Gina Dompierija v Trstu.

Progressovski listi pravijo, da Acquarolija priporoča sosebno to, da izborno pozna tržaške razmere. Od kodi? Mar od todi, da vedno biva na — Dunaju?!

Še jeden, tretji, samostojen kandidat se je oglasil v osebi odvětnika dra. Breitnerja.

Dunaj. Včeraj je bila ožja volitev med krščanskim in socijalcem Prohaszko in med «papežem» socijalnih demokratov, dr. Adlerjem. Poslednji je propadel!

Kranjsko. Veleposestvo na Kranjskem si je izvolilo zopet barona Schwegelna in grofa Barbota, oba nemška liberalca, za poslanca.

Moravsko. V ožji volitvi v Brnu je zmagal socijalni demokrat Hybeš nad Schauerjem, kršč. socijalcem.

Tirol. V Inomostu je bil konservativeč Foerg v ožji volitvi s kršč. socijalcem Wechnerjem izvoljen poslancem splošne kurije za severno Tirolsko.

Na južnem Tirolskem (nemški del) so v splošni kuriji izvolili kršč. socijalca Josipa Schaffelna. Dosedanji poslanec baron Dipauli je propadel.

V Trentinu je izvoljen za splošno kurijo klerikalec Don Deluga.

Vorarlberško. Na Vorarlberškem (V. kurija) je bilo vseh 222 glasov oddanih za kršč. socijalca Frana Loserja.

Niže Avstrijsko. V Kremsu je bil v ožji volitvi izvoljen nemški radikalec Doetz.

Goriška. Sočina stranka je postavila kandidatom za kmečke občine Oskarja Gabršceka, veleposestnika, župana in dež poslanca v Tolminu, Slogina stranka pa Matijo Ruturja, c. kr. dež. sodn. svetnika v Gorici. Volitev se bo vršila dne 9. t. m.

Na Koroškem je o volitvi pete skupine dobil nemški nacijonalec dr. Artur Lemiš 428 glasov, katoliško-narodni kandidat dr. Pupovac 78 glasov, socijalni demokrat Eich pa 56 glasov. Izvoljen je torej prvi.

Princ Friderik Schwarzenberg je brez dvoma prvi med onimi aristokrati češkimi, ki so si uveveli v duševno življenje in snovanje naroda češkega; nijeden od členov visoke aristokracije v kraljestvu Češkem si ni tako prisvojil naziranje, aspiracije in idejale naroda češkega, kakor princ Friderik Schwarzenberg. Tudi nam Jugoslovanom je ta mladi princ najsimpatičneji. Že se je o neki priliki ljubezni polno spominjal nas Jugoslovanov in tako pospešil duševno jedinstvo mej Čehi in Jugoslovani in istotako je storil tudi včeraj v Budjejovicah.

Princ Friderik Schwarzenberg je bil dosedanji zastopnik tega mesta in sicer narodni zastopnik, ne po skupini, ki mu je poverila mandat, ampak po vsem postopanju in po vseh enuncijacijah svojih. Češki volilci rečenega mesta so mu zopet ponudili mandat in princ Schwarzenberg se jim je predstavil včeraj z govorom pravega narodnega zastopnika, z govorom, v katerem se je zrcalil ves program naroda češkega. Princ Schwarzenberg je napisal na svojo zastavo: jednakoveljavnost in jednakopravnost. Rad bi se umaknil iz javnega življenja, ali glas srca je zmagal nad osebno komoditeto. Kakor zastopnik naroda češkega postavlja državnopravne zahteve na prvo mesto in se izreka za avtonomijo kraljestva Češkega. Do miru med obema plemenoma more priti le na podlagi pravičnosti. Jezikovne naredbe so bile le čin pravice, a oni dan, ko so se umaknile te naredbe, ne da bi bili narodu češkemu dali kako nadomestilo, je bil najnesrečneji dan.

Takrat so zastopniki konservativnega plemstva storili vse možno, da bi bivša desnica branila pravice naroda češkega in nikoli, 30 let sem, ni bilo takega soglasja med konservativnim veleposestvom in narodnimi zastopniki češkimi. Konservativno plemstvo je smatralo za dolžnost srca in vesti, da brani narod, oropan njega pravic. Češka delegacija je dokazala, da ni izdajalska za državo, da je polično modra in zdrela. Govornik je jasno naslikal razliko med nemško in češko obstrukcijo in med vzroki obeh. Čehi so začeli z obstrukcijo še le potem, ko so bile strte vse nade.

Govornik se je bavil tudi z bodočnostjo in se je postavil na povsem logično stališče. Volitve za peto kurijo so dokazale, da je narodna ideja potisnila stanovske koristi. Zato mora obveljati majoritetno načelo in vspostaviti je prejšnjo večino kakor nositeljico avstrijskih idej in celote. **Polna hvala** — je vskliknil govornik — **gre Slovencem za njih solidarno postopanje. Kličemo jim: slava!!** (Ves zbor je klical: Slava Slovencem!) Češkemu narodu kličem: Čehi, bodite jedini! Za-me kakor poslanca je samo jeden idejal: da narodu češkemu priborimo njega pravice! Bog me obvaruj tega do smrti, da bi izdal češko stvar.

Zborovalci so prirejali burne ovacije narodu češkemu toliko ob začetku, kolikor ob zaključku shoda.

Tržaške vesti.

Centralni volilni odbor bo imel jutri v sredo ob 8. uri zvečer svojo sejo v »Tržaškem podpornem in bralnem društvu«, ulica Stadion 19. Prosi se polnoštevilne udeležbe, zlasti so povabljeni tudi gg. trgovci.

Volilne sličice. K nam je prišel neki mož, ki je na dan ožje volitve dobil na »zelenem hribu« legitimacijo, glasečo se na drugo ime, s pozivom, da glasuje v imenu dotičnega volilca. Zatrdil nam je, da je nešteviło druzih istotako dobilo glasovnico in legitimacijo. Dotičnikom so obljubljali, da po volitvah dobijo plačilo. Ponujali in izdavali so jim bone za vožnjo v brunih! Dotičnik nam je pripovedoval nadalje, da je kakim 34 drugim odvzel legitimacije, dobljene na »zelenem hrihu«. Nekateri teh so mu povedali, da so na prvotni volitvi zaslužili na ta način po 20—30 kron. Moža smo sproveli na policijo, kjer je ponovil svojo ovadbo. To je bilo bržkone v povod, da je policija ob 2. uri popoludne izvela preiskavo sa »monte verde«.

Nekdo drugi naših se je bil utihotapil na »zeleni hrib« ter se je tam ponudil, da bi šel glasovat s tujo legitimacijo, katero naj mu dajo. Ali zdel se jim je menda malce sumljiv in rekli so mu, da mu ne morejo zaupati, ker ga ne poznajo. Sploh da je tam le kupovalnica legitimacij. Mož je stvar prijavil redarstveni oblasti, kjer pa so menili, da to — ni nič!

Kakor je že, tako tudi v tej vroči borbi ni bilo brez smeha v našem taboru. Morete si misliti, kako so se smejali nekateri naši agitatorji, ki so se ves dan vozili od sekcije do sekcije v brunih — najetih od comitato nazionale. Na dan volitve namreč nisi že na vse zgodaj dobil izvoščeka za noben denar, vsi so bili najeti od nasprotnikov, ki so potem delili »bone« svojim agitatorjem, s katerim so mogli poljubno zahtevati od vsacega izvoščeka, naj jih pelje tja ali tja. Videčim, da ni moči dobiti voza, je nekaterim našim šinila misel v glavo: kaj ko bi šli na »monte verde«, predstaviti se kakor laški agitatorji?! In res so šli. Šli so, videli in — dobili, kar so hoteli. Tako so Hortiševi vehikelni pomagali agitirati za Rybářa!

Pa ne le za vožnjo so imeli na »monte verde« bone na razpolago, ampak tudi — ne smejajte se, je gola resnica! — za — kričanje po ulicah. Kdor je bil srečen posestnik takega bona, ta je imel pravico do gotovega zneska. Izdajanje teh »bonov« je bilo poverjeno nekemu občinskemu svetovalcu, ki stanuje nekje v ulici Stadion. Tja so hodili p. n. aspiranti na take bone. Ali o smeha: nekateri so zgrešili prava vrata — in tako je prišla stvar na dan. Žal le, da tega ne vemo, kako je comitato vršil kontrolo, da-li je vsakdo toliko kričal, kolikor bi bil obvezan po bonu. Morda je kaka iznajdljiva irredentarska glava znašla kakov — kričometer! (Pride še.)

»Veselimo se praktičnega uspeha!« tako vsklika »Indipendente« o ožji volitvi. Mi vprašamo le: a moralnega?!

Sicer pa omenjeni list zopet hvali naše volilce, da so storili svojo narodno dolžnost, da je bila naša organizacija vredna občudovanja, dočim mora priznati, da so Italijani zopet rajši spali doma med mehkimi blazinami, nego da bi se podali v boj za — »čast Italije«.

Čast Italije — kdo je mar? Tudi sledeče treba pribiti v spomin na minole volitve v splošni volilni kuriji: Včerajšnji »Piccolo« je dobil iz Milana sledečo brzojavko:

Društvo »Famiglia triestina« se raduje na narodni zmagi ter pritrjuje hvaležnega srca rodoljubnim bratom, ki so se ojačili ob Atiliju Hortisu, ki je **čast italije** (onore d'Italia) in pon s Trsta!«

In za takega moža, ki je »čast Italije«, agitirajo nekateri c. k. avstrijski uradniki in ga — volijo! Smo pač specijaliteta med deželami tega sveta!

Pribito bodi! Da bi pokrili svojo monumentalno blamažo na volitvi za V. kurijo, lažejo laški listi, da se kar kadi.

Nam da so pomagali tudi nezadovoljni Italijani Dompierijeve barve. Temu nasproti konstatujemo, da so Dompierovci dan pred volitvijo razobesili po oglih lepake, s katerimi so pozivali somišljenike, naj volijo Hortisa! In slučaj je nanesel celó, da je neki naš volilec videl, kako je vodja teh nezadovoljnežev na volišču zapisal na glasovnico ime Hortisa!

Nam da so pomagali socijalisti! Temu nasproti konstatujemo, da so socijalisti istotako proglasili z lepaki, da se ne udeleže volitve. In nam je znanih mnogo slučajev, ko so slovenski socijalisti izjavljali našim ljudem, kako bi iz srca radi glasovali za Rybářa, ali brani jim strankarska disciplina!

Mi da smo kupovali glasove po 5 in tudi po 10 gld.!! Celo ruski rublji da so delovali na naši strani.

Prenizke, prepodle in — preneumne so take insinuvacije, da bi se hoteli ponižati in reagirati. Tako neumne, da se jim mora smejati vsaki pameten človek. Mi konstatujemo le, da naš centralni volilni odbor danes niti sam ne ve, od kje vzame denar, da poravna

stroške v tiskarni in druge z vsako volitvijo neizogibno spojene stroške.

Mi smo morali s prazno in golo roko loviti gada. Kolika predrznost torej, kolika nesramnost, ako nam kaj tacega očitajo ljudje, ki so priredili kar cele in javne kupovalnice glasov in ki so faktično potrošili mnogo mnogo tisočakov, kakor morejo čitatelji posneti iz drugih notic v tem listu!

To smo hoteli pribiti v označenje obrekovalcev, ki so sami črni in umazani, da bi se morali poskriti pred poštenim svetom, ako bi imeli kaj — srama!

Niti peči niso pomagale! Kako osuple obraze so delali spoštovani meščani tržaški, ko so po mestnih ulicah čitali neke plakate... jako čudne, jako čudne! Pa res ni bilo še kaj tacega. Ljudje so delali osuple obraze in majali z glavami. Čujte le: nemarne italijanske volilce naj bi privabile — tople peči. Na plakatih je bilo torej povedano, da bodo na voliščih tudi peči, da je torej preskrbljeno, da spoštovanih nemarnih volilcev ne — bo zeblo. Ali tudi to ni pomagalo. Na tisoče volilcev je samo poskrbelo, da jih ni zeblo, tudi brez progressovih peči: ostali so lepo doma pri svoji peči! Njih ni, zeblo pa je — signore politikone. Pretresal jih je strah pred polomom.

Kje je bilo 13.000 zaspancev? Italijanski listi so pred ožjo volitvijo za V. kurijo prosili in grozili, naj vendar pride k žaram tistih 13.000 Italijanov, ki so se o prvi volitvi ustrašili burje in mraza. Prosili in grozili so, a ni pomagalo. Italijanom je ljubša peč, nego pa vsa kamora s cvetom Italijanstva, Hortisem vred!

Pozor! Varujte se sleparjev. Čujemo, da že lazijo okolo neki subjekti, preskrbljeni z denarjem, ki bi hoteli kupovati legitimacije za volitev v III. kolegiju. Rodoljubi v mestu in po okolici so opozorjeni. Varujejo naj sebe in druge pred temi sleparji!

Tudi Angel-varuh je prišel pomagat. Poroča se nam: Minoli četrtek sem videl po tržaških ulicah sprehajati se tudi glasovitega junaka dra. D' Angelija. Junak je to zares z železnim čelom, sicer bi se ne upal več v Trst! Torej tudi Angel-varuh jim je prišel pomagat — a ni pomagalo!

Sedaj vsi na delo! Iz trgovskih krogov nam pišejo: Sedaj, neposredno pred volitvijo za tretji kolegij, moram spregovoriti par, ne ravno sladkih, ali potrebnih besed. Naši okoličani naj nam bodo v izgled o nastopu na volitvah!

Žal, da moramo tako govoriti v trgovskem stanu, ali skušnje nas uče, da — dasi je trgovec bolj izobražen od navadnega kmeta — mora prvi še le v šolo k drugemu, kar se tiče volitve!

Jaz opazujem že več let, kako malo se naši mestni trgovci in obrtniki brigajo za volitve v mestu!

Prva pogreška tiči v tem, da mnogi ne reklamirajo volilne pravice, da-si bi bilo to njihova sveta dolžnost kakor davkoplačevalcev!!

Druga in najžalostnejša pogreška je pa ta, da je mnogo takih, ki imajo volilno pravico, a ostajajo lepo doma, ker se boje zamere od — strani naših narodnih nasprotnikov!

Dragi stanovski tovariši! Volitev je tajna! Nobeden ne ve, za katerega kandidata ste oddali svoje glasove! Ako vas kedo vpraša, za koga volite, recite le, kakor zahteva vaš interes! Obljubiti morete vsakomur, kar hočete, ali glasovati morate za našega kandidata, g. dr. Otokarja Rybáře!

»Edinost« je že opetovano grozila z objavo imen onih, ki ne store svoje dolžnosti; ali ostalo je le pri grožnjah!

V sedanjem kritičnem času pa, ko nas hočejo naši nasprotniki kar uničiti in žive pokopati, moramo nastopati z vso energijo in brezobzirnostjo, ter zahtevati od slednjega našega človeka, da gre na volišče in odda svoj glas le onemu, ki je našega naroda sin, ki živi in čuti z nami ter je pripravljen in zmožen za delo za naše koristi! Na delo torej vsi, da rešimo, kar so nam ukradli pred tremi leti!

Naroden trgovec.

Odprt grob. Danes ob 1. uri popoludne je umrl na Opčinah častiti gosp. Anton Nadrah, bivši župnik Kontoveljski. Pogreb bo v četrtek ob 10. uri predpoludne. Prosimo prijatelje in znance, zlasti pa častito duhovščino, da se udeleže pogreba. Pokojniku pa bodi lahka zemljica! N. v. m. p.!

Hočemo in — zahtevamo! Gospod c. kr. namestniški svetnik Jettmar nam je zagotovil, da najdalje do 5.—6. t. m. vdobi nemško-slovenske pole za ljudsko štetje. Včeraj, dne 7. t. m., smo poslali našega poverjenika v družbi z nekim hišnim posestnikom na tuk. c. k. namestništvo, da laško-nemške pole za ljudsko štetje — zamenita z nemško slovenskimi. Žal, da se to ni moglo zgoditi enostavno zato, ker na c. k. namestništvu — še vedno nimajo nemško-slovenskih tiskovin za ljudsko štetje!! Našemu zaupniku se je reklo, da so imeli nemško slovenske tiskovine, a da so jih že razposlali!! Mi ne poznamo nobenih izgovorov v tem pogledu — mi zahtevamo, da se nam da, kar nam gre po zakonu.

To našo zahtevo naj si c. k. namestništvo vzame na znanje in naj jej tudi — takoj ugodi! Magistrat, oziroma njega organe, kakor tudi nekatere hišne gospodarje poučimo pozneje, kako se ljudsko štetje ne sme vršiti!

Za ljudsko štetje. Za izdajanje in overovanje tiskovin za ljudsko štetje se je ustanovilo 11 odsekov in sicer:

A. za mesto:

I. v ulici S. Lucia št. 3 za okraj S. Vito in Kjarbolo spodnjo;

II. v anagrafičnem uradu (ul. Sv. Martiri 21) za staro mesto;

III. v ulici dei Forni št. 7 za novo mesto in mestu priklopjeni del, Grete, Rojana in Škorklje;

IV. v občinski šoli v ulici Giotto (uhod v ulici Bachi štev. 2) za okraj Barriera nuova, (izvzemši Kjadin) za del Škorklje, Kolonje in Verdele;

V. v ulici Barriera vecchia št. 19 za okraj Barriera vecchia in del Kjadina, priklopljen mestu;

VI. v ulici Molino a vento štev. 3 za okraj sv. Jakob (mesto), Kjarbola zgornja (mesto) in Rocol (mesto);

VII. v ulici Industria št. 2 (hiša Štolfe) za Sv. Marijo Magdaleno Zgornjo in Spodnjo, Škedenj in Kjarbolo zgornjo (okolica).

B. za okolico:

I. v ulici Donadoni, občinska šola, za Kjadin in Rocol;

II. v ulici Acquedotto 43 za Škorkljo, Kolonjo in Verdelo;

III. v občinski šoli v Rojanu za Greto, Rojan in Barkovlje;

IV. na sedežu kapovile na Opčinah za okraje Opčine in Bazovica.

Tiskovine za ljudsko štetje morajo se popolnjene izročiti imenovanim sekcijam dne 5. januvarja 1901 od 8. ure predpoludne do 7. ure zvečer.

Vprašanj pod št. 2 (starost hiš) pod štv. 18 in 19 (kakovost kanalov itd.) — formula, št. VI. — ne treba izpolnjevati hišnim posestnikom ali upraviteljem; te rubrike izpolni magistrat sam.

Kdor ni do danes prejel tiskovin za ljudsko štetje ali jih ni dobil v zadostnem številu, naj se obrne do dotičnega odseka za ljudsko štetje. Tam vdobi tudi potrebna pojasnila.

Požar v gozdu. Sinoči okolo 6. ure je nastal v mladem gozdu pri Trebčah nad Sv. Ivanom ogenj. Poklicali so gasilce, katerim se je posrečilo pogasiti požar po napornem delu, ki je trajalo 3. ure. Ogenj je bilo videti tudi iz mesta. Požar je uničil okolo 10.000 štirjaških metrov mladega nasada.

Z naših sodišč. Na tuk. deželnem sodišču so bili včeraj obsodili: 22-letnega Justa Zerjana iz Trsta zaradi težke telesne poškodbe v 4 mesece težke ječe; — 66-letnega Nikolaja Tominca iz Milj zaradi goljufije po krivem svedoštvu na sodišču v 2 meseca težke ječe; — zaradi sokrivde na tatvini: Frana Zerjana v 1 mesec, Josipa Calligarisa v 3 mesece in Ivana Fona v 2 meseca ječe.

Umrljivost v Trstu. Od 23. dec. do vštevši 29. dec. je umrlo 41 možkih in 42 ženskih, skupaj 83 oseb, proti 150 v isti dob lanskega leta, in sicer 13 starih do 1 leta 9 do 5 let, 3 do 20 let, 4 do 30 let, 4 do 40 let, 18 do 60 let, 25 do 80 let in 2 nad 80 let. Povprečna umrljivost tega tedna znaša 25.3 od tisoč. Smrt je provzročila sušica v 10, bolezni v sopihih v 18, enteritis v 2, legar v 1 slučajih, škrlatica v 0, krup v 3 in hripavica v 0 slučajih.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 3.6, ob 2. uri popoludne 1.2 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765 9. — Danes plima ob 5.5 predp. in ob 7.33 pop.; oseka ob —.— predpoludne in ob 0.42 popoludne.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 9. januvarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na trgu Rosario, oprema zaloge; v Škedenju št. 172, voli; v ulici Barriera vecchia št. 14, oprema v zalogi, sodi in vino; v ulici Ponzianino št. 6, hišna oprava in tehtnice; v ulici Farneto št. 36, hišna oprema, tehtnice, sveče, kakao, milo, kis in pohištvo.

Vesti iz Kranjske.

* Nevarno obolel je ljubljanski odvetnik dr. Mosche.

* Ljubljanska tovarna Samassa je svojim delavcem znižala delavni čas za pol ure. Storila je to dobrovoljno, a delavni čas znaša tudi sedaj še 9 in pol ure.

* Umrl je v Ljubljani mineolo soboto ravnatelj deželne deske v p., gosp. Josip de Redange v starosti 88 let.

* Poskušen samomor. Trgovski agent Rudolf Čebulj se je včeraj jutro pred vratmi svojega stanovanja v Goriupovih ulicah v Ljubljani hotel ustreliti. Krogla je nad desnim očesom šla v glavo, a ni je prodrla, marveč je obtičala v kosti. Samomorilca, ki je trdil, da ga je pijanost zapeljala v poskušen samomor, so odpeljali v bolnišnico.

Razne vesti.

Strašen samomor. V Novemgradu pri Kotoru si je nedavno pijonirski narednik Mihael Dieringer razstrelil glavo z dinamitom, ki mu je raznesel vso glavo ter odtrgal desno ramo in levo roko. Nesrečnež je bil baje poneveril neko svoto denarja.

Boj — poljubom je napovedala amerikanska zdravnica, dr. Ana Hatfield. Ta zdravnica označuje poljubovanje kakor barbaričen, nezdrav običaj, katerega treba iz higijeničnih vzrokov brezobzirno odpraviti; najmanj pa bi si moral vsak in vsaka pred vsakim poljubom izvršiti antiseptično čiščenje ust. Zaljubljenci bodo proti takim »novotarijam«; poljubovanje izgubi pač vsako privlačnost in dr. Ana Hatfield se najbrže bori proti nepremagljivemu nasprotniku. Popolnoma pa se strinjamo z amerikansko zdravnico v tem, da se odraščeni vzdrže nespametnega poljubovanju majhnih otrok, ker je to v higijeničnem oziru res nedopustno.

Gluhost. Neka bogata gospa, ki je ozdravila od gluhosti in šumenja v ušesih s pomočjo ušesnega bobnila dr. Nicholsona, je darovala njegovemu zavodu 75.000 gld. z namenom, da gluhi in nepremožni ljudje vdobijo brezplačno taka bobnila. Pisma naj se naslovljajo: Št. 4660, zavod Nichelson »Longcott«, Gunnersburg, London. W.

Književnost in umetnost.

»Slovenka« »Slovenski Narod« piše: Prešernov jubilej je tudi »Slovenka« proslavila s celo vrsto člankov in pesmij. 12. številka ima uvodno pesem »Ob Prešernovem spomeniku«, članek »Naš Prešeren«, esej »Prešeren in ženstvo«, dopis »Ob Prešernovi stoletnici« in razpravo »Slava Prešernu!« Končno je prinesla »Slovenka« še prevod »Nezakonske matere« v nemškem, italijanskem, francoskem in srbskem jeziku. Prav posebno pa je zanimiv članek »Prešerna narodu!«, ki zahteva narodno izdajo Prešerna. (Takega »Prešerna« izda v kratkem naš požrtvovalni knjigotržec Lav. Schwentner v Ljubljani.) — S to številko zaključuje »Slovenka« svoj IV. letnik.

Tako »Slov. Narod«. Opozarjamo zlasti na pesmi v cirilici, katere je uredništvo priredilo navlašč za to, da se naše žene seznanijo tudi z edinim pravim slovanskim pravopisom, s cirilico. Srbski »Nezakonski materi« je dodan tudi prepis v hrvatskem jeziku. Vsakdo se lahko iz »Slovenke« priuči cirilici!

Izvrstni dunajski list »Dokumente der Frauen« pa piše v 1. letošnji številki, navajaje neke podatke iz članka »vzgoja v sirotiščih«:

»Slovenka«, glasilo slovenskega ženstva v Trstu, izhaja že štiri leta. Dočim je bil ta list prva tri leta le nekak družinski list, ki se je razločeval od mnogoštevilnih nemških gospodinjskih listov le po nekaterih vzgojeslovnih in književnih člankih, moramo priznati, da se je zadnje leto pod vodstvom nove urednice Ivanke Anžič dovršila vesela sprememba. Vkljub občutljivemu pomanjkanju dobrih sotrudnikov, zlasti kar se tiče ženskega vprašanja, je vsebina tega mesečnika izborna (sehr gediegen).

Slovenci so majhen narod, ki obsega le dva milijona duš; narod je ubožen in žene so vsled samostanske vzgoje in predsodkov, katerih je pri nas, žal, še več nego drugod, novim idejam le težko dostopne; za to ne moremo odreči svojega priznanja skromnemu delovanju »Slovenke«.

Isti zvezek lista »Dokumente der Frauen« prinaša več prevodov iz Zofke Kvedrove toliko obsojanega »Misterija žene«.

Brzojavna poročila.

Čestitke tržaškim Slovencem.

CELJE 8. (P.) Na sijajnem morálnem vspehu kličomo: Slava!

Celjski Slovenci.

DUBROVNIK 8. (P.) Na veliki morálni zmagi proti nasilju in nepravici najsrčneje čestita Fojačev.

S črnogorskega dvora.

DARMSTADT 8. (K. B.) Dedni knez Danilo črnogorski in soproga sta včeraj odpotovala na Cetinje.

Pogreb velikega vojvode Saksen-Weimarškega.

SREDEC 8. (K. B.) Knez Ferdinand je sinoči odpotoval s spremstvom v Weimar, da se udeleži pogrebnih slavnosti velikega vojvode Saksen-Weimarškega.

Ustaja na Kitajskem.

PEKING 6. (K. B.) V Kaolying, kjer so se dne 16. m. m. pripetili izgredi, so poslali angleško ekspedicijo pod vodstvom polkovnika Tullocha v svrho kaznovanja. Ta ekspedicija se je danes vrnila. Prebivalstvo se je podvrglo, uradniki so bili zbežali. Ekspedicija je zaplenila precej orožja ter je v kazen razrušila — svetišče.

LONDON 8. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Pekinga z dne 6. t. m.: Rusija predlaga novo pogodbo, glasom katere bi se železnica Tientsin-Šanhaikvan dejanski postavila pod politično kontrolo Rusije, dočim se jo imenoma izročilo angleškim delničarjem. To pogodbo so predložili grofu Waldersee-ju, da jo podpiše. Pravijo, da je isti odklonil pogodbo, katere da brez izrečnega odobrenja angleške vlade, ki je proti isti, ne podpiše.

Vojna v južni Afriki.

JOHANESBURG 7. (K. B.) General Babington je včeraj korakal z okolo 1500 mož iz Wentersdorpa proti severu ter je pet milj od gorovja Megalie pri Nanvportu in Randfontainu trčil na kakih 800 Burov pod poveljstvom Delareya. Bure so pregnali iz Witwaterslanda; general Babington in polkovnik Gordon sta zasledovala Bure 15 milj daleč.

Iz italijanskega ministerstva.

RIM 7. (K. B.) Senator Gašpar Finali je imenovan ministrom državnega zaklada.

Iz ruskega ministerstva.

PETROGRAD 7. (K. B.) Dvorni minister in upravitelj ministerstva za vnanje stvari grof Lambsdorff je imenovan ministrom za vnanje stvari.

Iz rumunskega ministerstva.

BUKAREŠT 8. (K. B.) Ministerski predsednik in finančni minister, kateri poslednji je vdobil 20 dni dopusta, sta se podala v Berolin. Začasno bode vodil predsedništvo v ministerskem svetu pravosodni minister, a finančni portfelj bo upravljal naučni minister.

Dunajska borza dne 7. januvarja.

	danes	predvčeraj
Državni dolg v papirju	98.30	98.30
„ „ v srebru	98.15	98.15
Avstrijska renta v zlatu	117.35	117.40
„ „ kronah 4%	98.15	98.15
Kreditne akcije . . .	667.25	669.25
London 10 Lsr. . . .	240.25	240.37
20 mark	23.50	23.50
Napoleoni	19.14	19.13
100 italijanshih lir. .	90.80	90.70
Cikini	11.37	11.37

Trgovinske vesti.

Budimpešta 7. Pšenica za oktober K. —.— do .— Pšenica za april 1901. K. 7.56 do 7.57 K. Rž za oktober K. 7.68. do 7·69 Rž za april K. 7.36 do 7.38 Oves za oktober K. .— .— Oves za april K. 5.45 do 5.47 Koruza za september .— do .— Koruza za oktober .— do .— Koruza za maj 1901 K. 4.95 do 4.96

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje jako, dobro mirno. Prodaja 33.000 m. st. nespremenjeno, trdno. Vreme: sneg.

Hamburg 7. Trg za kavo. Santos good average za december 32·24, za marc 32.25 za maj 33.75 za september 34.25 Denar.

Havre 7. Santos good average za december po 50 kg. Frcs. 40.75, za april po 50 kg Frcs. 41.—